

Maaelu areng

4. veebruaril toimus Brüsselis keskkonna töögrupi istung, mille teemaks oli mullakaitse direktiivi loomine. Põllumajandusministeeriumist osales istungil maaelu arengu osakonna (MAO) põllumajanduskeskkonna büroo peaspetsialist Madli Karjatse.

See oli teine Hispaania eesistumise ajal korraldatud sellealane kohtumine. Mulladirektiivi loomise arutelud on pooleaastaste pausidega toimunud juba neli aastat, kuid kokkulepet ei ole seni saavutatud. Mõned liikmesriigid on direktiivi vastu ja põhjendavad seda kulukuse, proportsionaalsuse, bürokraatia suurenemise ning sellega, et kehtivad siseriiklikud õigusaktid on juba niigi rangemad kui arutluse all olev direktiivi eelnõu.

Eesistujamaa Hispaania on võtnud edasiste arutelude aluseks 2007. aasta lõpu teksti, kuhu on lisatud ka osa vahepealsetel aruteludel tehtud parandusi. Eesti toetas töögrupis Poola, Soome ja Rootsi seisukohta, mille kohaselt on direktiiv siiski vajalik ning Eesti on avatud edasiseks koostööks. Kuid edasises töös tuleks arvestada ka Tšehhi eesistumise ajal tehtud töö ning teksti tehtud täiendustega. Eesistujamaal Hispaanial on plaanis direktiivi arutelud viia edasi aruteluks COREPERi (pr. k. *Comité des Représentants Permanents* – alaliste esindajate komitee, mis vastutab Euroopa Liidu Nõukogu töö ettevalmistamise eest).

12.–14. veebruarini toimus Eesti Näituste messikeskuses 19. rahvusvaheline turismimesse Tourest 2010, millel tutvustas MAO maaettevõtluse büroo peaspetsialist Kai Kalmann Eesti Maaturismi infotunni raames Põllumajandusministeeriumi välja töötatud investeringutoetust, mis on suunatud maapiirkonna mittepõllumajandusliku ettevõtluse arendamisele ning ka Eesti maaturismi edendamisele.

Põllumajandusministeerium on juba 2001. aastast toetanud Eesti maaturismi kolme erineva investeringutoetuse kaudu: SAPARDi meede 3 „Maapiirkondades alternatiivse majandusliku tegevuse arendamise ja mitmekesistamise investeringutoetus“, RAKi 2004–2006 3. prioriteedi meede 3.3 „Majandustegevuse mitmekesistamine maapiirkonnas“ ning Eesti maaelu arengukava (MAK) 2007–2013 3. telje meede 3.1 „Majandustegevuse mitmekesistamine maapiirkonnas“. Nimetatud meetmed on suunatud maapiirkonna ettevõtluse, eelkõige mittepõllumajandusliku ettevõtluse arendamisele, sihtgrupiks nii põllumajandustootjad kui muud ettevõtjad.

Aastatel 2001–2006 toetas Põllumajandusministeerium maapiirkonna ettevõtjaid 297 miljoni krooniga. Selle abil on maapiirkonnas tehtud investeringuid koos ettevõtjate omafinantseeringuga 621 miljoni krooni ulatuses. Eesti maaturismi edendamiseks välja makstud toetussumma moodustas SAPARDi programmi raames kogu meetme 3 toetussummast 30% ning RAKi programmi raames moodustas maaturismi arendamiseks antud toetussumma 51% kogu meetme 3.3 toetussummast. Kokku maksti kahe programmiperioodi jooksul Eesti maaturismi toetamiseks 114 miljonit krooni, mille abil ettevõtjad tegid investeringuid 234 miljoni krooni ulatuses. Praeguse seisuga, uue programmiperioodi jooksul (MAK 2007–2013), on Põllumajandusministeerium eraldanud

Põllumajandusministeeriumi kuukiri
Olulisemad sündmused ja tegevused
Veebruar 2010

maaettevõtluse arenguks juba 619 miljonit krooni, millest Eesti maaturismi toetamise osakaal moodustab 50% kogu määratud toetuse summast.

15. veebruaril toimus EAS-i korraldatud infoseminar maakondlike arenduskeskuste konsultantidele, millel MAO maaettevõtluse büroo peaspetsialist Kai Kalmann tutvustas Põllumajandusministeeriumis välja töötatud MAK 2007–2013 meedet 3.1 „Majandustegevuse mitmekesistamine maapiirkonnas“ ning kohaliku algatuse ja elukeskkonna büroo juhataja Anneli Kimmel tutvustas meedet 3.2 „Külade uuendamine ning arendamine“, samuti Leader-meedet. Konsultantidele anti ülevaade meetmete ideoloogiast, eesmärkidest ning rakendustulemustest. Lisaks tutvustati ka 2010. aastal avaneva meetme 3.1 suurprojektide taotlusvooru tingimusi, sihtgruppi ning taotlejatele, taotlusele ning investeeringuobjektidele sätestatud nõudeid. Seminari tulemusena on konsultandid informeeritumad maapiirkonna erinevatest toetusvõimalustest ja oskavad nende poole pöörduvaid ettevõtjaid juhatada ka MAKi meetmetest toetust taotlema.

15.–17. veebruarini toimus Eestis Euroopa maaelu arengu võrgustiku Leaderi alakomitee 3. fookusgrupi töökohtumine, millel osalesid MAO kohaliku algatuse ja elukeskkonna büroo ametnikud Anneli Kimmel ja Katre Kets. Töökohtumise korraldasid Eesti maaelu võrgustiku üksus koostöös Soome maaeluvõrgustiku üksusega. Sisuline töökoosolek toimus 16. veebruaril Viimsis.

2009. aastal tegid Euroopa maaelu arengu võrgustiku Leaderi alakomitee liikmed ettepaneku moodustada oma teemade arutamiseks väiksemad fookusgrupid. 2009. aasta 25. novembri istungil valiti ühiselt välja kolm olulist teemade blokki, mille rakendamist väiksemates fookusgruppides arutada: altpoolt tulev algatus (fookusgrupp 1), uuenduste tegemise soodustamine (fookusgrupp 2) ja rahvusvaheline koostöö (fookusgrupp 3). Fookusgruppide tegevuse eesmärk on arutada Euroopa tasandil Leader-meetme rakendamise kitsaskohtade üle, leida lahendusi, jagada omavahel informatsiooni ja häid praktikaid, mis oleks abiks tõstatatud probleemide lahendamisel. Fookusgrupp 3 keskendub rahvusvaheliste koostööprojektide rakendamisele. Selle tööd juhivad Eesti ja Soome, koostöös Euroopa maaelu arengu võrgustiku kontaktpunkti ja Euroopa Komisjoni põllumajanduse ja maaelu peadirektoraadiga (DG Agri). Fookusgrupi liikmeteks on Prantsusmaa, Poola, Itaalia, Slovakkia, Luksemburgi, Belgia-Valloonia, Tsehhi, Malta, Taani, Ungari, Portugal, Leedu, Põhja-Iirimaa, Soome ja Eesti maaeluvõrgustike üksuste või ministeeriumide esindajad ning COPA-COGECA esindaja.

3. fookusgrupi töökohtumise peamiseks tulemuseks oli rahvusvaheliste koostööprojektide rakendamisel tekkinud kitsaskohtade kaardistamine. Selle fookusgrupi viimane töökohtumine, enne uut Leaderi alakomitee istungit, toimub Soomes 29.–30. märtsil ning selle eesmärk on välja tuua lahendused rahvusvaheliste koostööprojektide rakendamisel tekkinud kitsaskohtade vältimiseks.

17. veebruaril allkirjastas põllumajandusminister uue määrus nr. 11 „Head põllumajandus- ja keskkonnatingimused, püsirohuma pindala säilitamise kohustuse täitmise täpsem kord, püsirohuma pindala säilitamise kohustuse üleandmise alused ja kord ning püsirohuma säilitamiseks vajalike abinõude rakendamise täpsem kord“.

Põllumajandusministeeriumi kuukiri
Olulisemad sündmused ja tegevused
Veebruar 2010

Häid põllumajandus- ja keskkonningimusi reguleeriv määrus on nõuetele vastavuse süsteemi üks osa ning uute nõuete kehtestamine tuleneb Euroopa Nõukogu määruse nr 73/2009 art 149 ette antud ajakavast ning lisa III raamistikust.

Võrreldes eelmise aastaga on uues määruses parandatud mõnede nõuete sõnastusi ning lisandunud on kolm uut nõuet: hekseldamise piirang looduskaitsealusel rohumaal, põllumajandusmaal asuva loodus- või muinsuskaitse all oleva objekti rikkumise või hävitamise keeld ning nõue omada vee erikasutusluba juhul, kui põllumajandusmaa niisutamiseks kasutatakse põhjavett rohkem kui 5 kuupmeetrit või pinnavett rohkem kui 30 kuupmeetrit ööpäevas. Määruse muudatus puudutab kõiki pindalatoetuste ja enamusi MAKi II telje toetuste taotlejaid.

Välissuhtlus

25.–26. veebruaril toimus Pariisis üle 12 aasta esimest korda OECD põllumajanduskomitee kohtumine ministrite tasemel (*Food and Agricultural Policies for a Sustainable Future: Responding to Global Challenges and Opportunities*). Kohtumisel üritati jõuda konsensusele põllumajanduse ees seisvate väljakutsete suhtes ning kokku leppida OECD järgmiste aastate töösuunad. Eesti delegatsiooni juhtis põllumajandusminister Helir-Valdor Seeder.

Ministrite diskussioon keskendus kolme suure teema ümber – globaalse toidujulgeoleku tagamine, põllumajandussektori roll kliimamuutustega võitlemisel ning kaubanduse roll toiduga varustatuse tagamisel. Lisaks oli läbiv teema OECD ja valitsuste roll antud teemade puhul. Kohtumise lõppedes allkirjastasid põllumajandusministrid kommünikee, mis määratleb eesmärgid ja pakutab võimalikke lahendusi toiduga varustatuse tagamisel maailmas.

OECD on arenenud tööstusriikide foorum alalise asukohaga Pariisis, mis asutati 1961. aastal. Organisatsiooni eesmärk on aidata kaasa maailmamajanduse arengule, samuti liikmes- ja mitteliikmesriikide majandusarengule ning maailmakaubanduse laienemisele. Eesti sai kutse organisatsiooniga liitumiseks 2007. aasta mais ning lähikuudel peaks liitumine jõudma lõpule. Alates liitumiskutse saamisest on Põllumajandusministeeriumi eksperdid järjest enam kaasatud OECD tööühmade ja komiteede töösse. Liitumisprotsessi käigus tegi OECD kalandusdirektoraat ka ülevaate Eesti kalandus ja kalakasvatusest.

Täpsem info põllumajandusministrite kohtumise kohta (sh eesistujate kokkuvõte ja ministrite kommünikee) ning riikide kirjalikud sõnavõttud (sh Eesti) on kättesaadavad OECD kodulehel aadressil <http://www.oecd.org/agriculture/ministerial>.

Veebruari EL-i põllumajandusministrite laual oli kaks suuremat teemat, millest esimene puudutas loomade heaolu märgistust ja üle-euroopalise tugikeskuste võrgustiku rajamist ning teine ÜPP tuleviku arutelu turukorraldusmeetmete aspektist. Eesistuja koostas mõlema teema kohta küsimustiku arutelu struktureerimiseks.

Euroopa Komisjoni esindasid uued volinikud John Dalli (DG SANCO) ja Dacian Cioloş (DG AGRI). Komisjon toonitas, et loomade heaolu märgistus on hea nii tootjale

Põllumajandusministeeriumi kuukiri
Olulisemad sündmused ja tegevused
Veebruar 2010

kui tarbijale ning tarbijal on õigus saada toodete kohta usaldusväärset informatsiooni. Liikmesriigid olid heaolu märgistuse suhtes valdavalt positiivsed, kuid toonitati, et uus märgistus ei tohiks tarbijat segadusse ajada ning nõrgestada juba olemasolevaid skeeme ja märgistusi (nt mahemärgistus). Samuti leiti, et oluline koht on tarbijate teavituskampaaniatel, mis informeeriksid, millised üldse on loomade heaolu standardid. Liikmesriigid olid positiivselt meelestatud ka loomade kaitse ja heaolu tugikeskuste võrgustiku rajamise suhtes. Paljud toonitasid, et selline märgistus peaks jääma vabatahtlikuks ning peegeldama standarditest kõrgematele nõuetele vastamist.

ÜPP turukorraldusmeetmete arutelul selgus, et ÜPP tuleviku suhtes valitseb liikmesriikide seas suhteline üksmeel, et turukorraldusmeetmed peavad jääma, kuid neid tuleks vajadusel muuta ja/või täiendada. On ka neid, kes leiavad, et praegune turvavõrk turukorraldusmeetmete näol ei ole piisav, et kriisiolukordadega toime tulla. Samuti peetakse oluliseks meetmete rakendamise ajastust. Põllumajandustootmine on küll turule orienteeritud, kuid see ei lahenda sektori probleeme. Üksmeelselt leidsid liikmesriigid ka seda, et tootjate läbirääkimispositsioonid vajavad tugevdamist, sh tuleb kaasata nii tootjaorganisatsioonid kui –ühistuid.

Lisaks toimus ka hääletus Itaalia riigiabi üle põllumajandusmaa ostmiseks. Selles küsimuses Nõukogu ühehäälsust ei saavutanud ning Itaalia riigiabi taotlus lükati tagasi. Muudest küsimustest võeti teadmiseks Poola taotlus pikendada sisseseadeta puuride kasutamise tähtaega linnukasvatusektoris. Seda Komisjon ei toetanud. Lisaks võttis Nõukogu teadmiseks Belgia taotluse vanusepiiri ülevaatamise kohta loomadel, kellele tehakse BSE uuringuid, Hollandi ülevaate Q-palaviku ning ebaseadusliku elevandiluuga kauplemise kohta. Portugal taotles toorsuhkru impordi tollimaksu nullmäära ning Prantsusmaa soovis toonitada keerulist olukorda teraviljasektoris. Nende taotluste puhul leidis Komisjon, et meetmete rakendamine ei ole hetkel põhjendatud ning Komisjon jätkab turusituatsiooni jälgimist. Muudest küsimustest andis Kreeka ülevaate praegusest kriisist ning raskustest, mida see toob endaga kaasa põllumajandussektorile. Järgmine põllumajanduse ja kalanduse ministrite nõukogu toimub 29. märtsil 2010.

Põllumajandusturu korraldamine

Jaanuari lõpul arutati Jänedal Maamajanduse Infokeskuses ÜPP turukorraldusmeetmete tuleviku üle (http://www.maainfo.ee/data/Maaeluvirgustik/06_2010_maaeluvirgustiku_yritused/2010.01.27-YPP_arutelu_koostoopartneritega/Turukorraldus_ja_OT_27_01_2010.pdf).

Arutelud jätkusid 22. veebruaril Brüsselis Põllumajanduse ja Kalanduse Nõukogu istungil. Eesti on seisukohal, et turukorraldusmeetmed peaksid ka tulevikus alles jääma ning vajadusel tuleks neid muuta ja/või täiendada. Oluline oleks uuesti üle vaadata turukorraldusmeetmete rakendamise kiirus ja ulatus ning statistiline alus, mis peaks rohkem arvestama regioonide eripära.

Põllumajandusminister saatis kirjaga (4. veebruar 2010 nr 9.5-1/2) rahandusministrile ettepanekud eriotstarbelise vedelkütuse süsteemi muutmise võimalike põhimõtete kohta. Seoses aasta alguses oluliselt tõusnud vedelkütuse aktsiisimääradega

Põllumajandusministeeriumi kuukiri
Olulisemad sündmused ja tegevused
Veebruar 2010

kerkisid aruteludes uuesti küsimused Eesti põllumeeste konkurentsipositsioonidest võrreldes ELi teiste liikmesriikide põllumeestega. Probleem teravnes veelgi seoses erakordselt lumerohke talve ja kohalike omavalitsuste muredega lumekoristusel. N-ö värvitud kütuse temaatika on olnud korduvalt PMANi päevakorras juba vähemalt viimased viis aastat ning üha selgemaks saab, et süsteemi oleks vaja muuta paindlikumaks.

Uue süsteemi kohaselt asendatakse vedelkütuse erimärgistamine elektrooniliselt hallatava infosüsteemiga, mille puhul saavad põllumajandustootjad madaldatud aktsiisiga kütuse ostuks aastase kvoodi ("elektroonilisele kliendikaardile") vastavalt tema kasutuses olevale põllumajandusmaale. Põllumajandusmaa suuruse aluseks on Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Amet (PRIA) toetuste registris olev konkreetset aastal ühtse pindalatoetuse menetlemise käigus tuvastatud nõuetekohane põllumajandusmaa. Teave selle kohta edastatakse kord aastas Maksu- ja Tolliametile (MTA). Kütuse ost toimuks tavapärasest tanklast (suuremate koguste puhul otse aktsiisilaost), kuid limiidi piires saaks põllumajandustootja osta vedelkütust, tasudes soodsamat aktsiisi. Limiidi lõppedes saaks samast jaotusketist jätkata kütuse ostmist tavapärase aktsiisi tasemega.

15.–16. veebruaril toimus Tallinnas Põhja-Balti põllumajandusstatistika töögrupi seminar. Kuna 2010. aastal tuleb kõigis ELi liikmesriikides läbi viia põllumajandusloendus (Eestis toimub põllumajandusloendus 1. septembrist 15. novembrini), vahetasid Läti, Leedu, Soome, Rootsi, Taani, Norra ja Eesti põllumajandusstatistika asjatundjad kogemusi põllumajandusloenduse ettevalmistamise kohta ning püüdsid leida vastuseid üleskerkinud küsimustele.

Põllumajandusloenduse korraldab Eestis Statistikaamet. Varem on loendusi läbi viidud enne II maailmasõda aastatel 1919, 1925, 1929 ja 1939 ning pärast taasiseseisvumist 2001. aastal. ELis on struktuuriuuringuid ühtse meetodika järgi korraldatud alates 1966. aastast. Iga kümne aasta järel korraldatakse põllumajanduse struktuuriuuring põllumajandusloendusena. Sellega saadakse detailsemaid andmeid, mida ei ole võimalik valikuuringutega koguda, näiteks andmeid omavalitsuste tasandil.

Põllumajandusloendus on põllumajandusstatistika alusuuring, kus vaadeldakse majapidamiste tegevust tervikuna — omandivormi, juhtimist, taimekasvatust, loomakasvatust, töajõudu, muud tulutoovat tegevust jne. 2010. aasta loendusel uuritakse ka põllumajanduslike tootmismeetodite kasutamist. See annab väärtuslikku informatsiooni põllumajanduse keskkonnanäitajate kohta.

Põllumajandusloenduse tulemusi kasutatakse ka EL-i põllumajanduspoliitika kujundamisel. 2010. aasta põllumajandusloenduse käigus uuritakse põllumajanduslikke majapidamisi, kus on: 1.) vähemalt 1 hektar kasutatavat põllumajandusmaad või, 2.) vähem kui 1 hektar kasutatavat põllumajandusmaad või see puudub, kuid toodetakse põllumajandusmaad põhiliselt (üle poole) müügiks või tootmisüksus ületab teatava füüsilise piiri. Põllumajandusmaa ühe-hektariline alampiir tagab selle, et kaetud saab kogu oluline osa Eesti põllumajandusmaast. Kasutatava põllumajandusmaa hulka kuulub ka püsirohumaa, mida hoitakse heas põllumajanduslikus ja keskkonnavalases korras ning mille eest saadakse ühtset pindalatoetust. Põllumajanduslikke kodumajapidamisi ehk põllumajanduslikest majapidamistest väiksemaid üksusi 2010. aasta põllumajandusloendusega ei hõlmata.

Põllumajandusministeeriumi kuukiri
Olulisemad sündmused ja tegevused
Veebruar 2010

Statistikaamet on koostanud põllumajandusloendusel küsitletavate põllumajanduslike majapidamiste nimekirja administratiivandmete (PRIA, mahepõllumajandusregister jm), samuti alates 2001. aasta põllumajandusloendusest kogutud statistilise info alusel. Juhul, kui põllumajanduslik majapidamine on juba tegevuse lõpetanud, on ka see info väga oluline. Vastavalt riikliku statistika seadusele on põllumajandusloendusel vastamine kohustuslik. Kuna tegemist on kõiki põllumajanduslikke majapidamisi hõlmava uuringuga, on iga majapidamise panus väga oluline.

15. veebruaril jõustus põllumajandusministri määrus nr 8 „Põllumassiivi piiripunktide määramise, põllumassiivi kaardi koostamise ning põllumassiivile numberkoodi andmise ja pindala määramise kord ning põllumassiivi kasutamise kohta esitatavad andmed ja nende esitamise kord“, mis asendas seni kehtinud põllumajandusministri 5. septembri 2003. aasta määruse nr 89 „Põllumassiivi piiripunktide määramise, põllumassiivi kaardi koostamise ning põllumassiivile numberkoodi andmise ja pindala määramise kord ning põllumassiivi kasutamise kohta esitatavad andmed ja nende esitamise kord.“

Nimetatud uus määrus on kättesaadav:

<https://www.riigiteataja.ee/ert/act.jsp?id=13277410>

16. veebruaril toimus Tartus piimakvoodi nõukogu (põllumajandusministrile nõu andev organ) istung, millel osales ka põllumajandusturu korraldamise osakonna loomakasvatussaaduste büroo peaspetsialist Kalev Karisalu. Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoja (EPKK) juhataja Roomet Sõrmus tutvustas piimakvoodi omanike hulgas elektrooniliselt läbi viidud küsitluse tulemusi. Järgnenud arutelu käigus andis Urve Seedre (PRIA riiklike toetuste büroo) ülevaate 2009/10 kvoodiaasta 9 kuu seisust ning Kalev Karisalu tegi ülevaate ELi piimakvoodi poliitika arengutest ning ettevalmistatavast ELi piimanduse erimeetmena turutoetuse maksmisest Eestis.

Käsitleti võimalikke muudatusi Eesti kvoodimääruses, kaaluti väiketootjatele soodsamatel tingimustel kvoodi suurendamise võimaldamise plusse ja miinuseid ning kvoodi alla 85% täitmisel kvoodi vähendamise rakendamise ajutist peatamist käimasoleva kvoodiaasta puhul. Mõlema teema puhul jäädi seisukohale, et muutusi tegema ei hakata. Küll soovitas kvoodinõukogu vähendada tarnekvoodi kohustusliku erireservi suurust praeguselt 0,5-lt 0,2 protsendile.

17. veebruaril toimus põllumajandusministri piima ümarlaud, kuhu olid kokku kutsutud nii tootjad kui töötajad ning kus arutati piimanduse olukorda. Tõdeti, kuna paljud tootjad on teinud tootmisesse suuri investeeringuid ja kuna Eestis on piima hind madal, müüvad nad toorpiima Läti ja Leedu piimatööstustele ning seetõttu napib Eesti piimatööstustel toorainet. Madal piimahind on ka põhjus, miks on suurenenud elusvasikate müük Eestist väljapoole. Teemade arutelu jätkub märtsis.

17. veebruaril toimus järjekordne ekspertgrupi kokkusaamine Eesti seisukohtade kujundamiseks 23. veebruaril Brüsselis toimunud kõrgetasemelise piima ekspertgrupi

Põllumajandusministeeriumi kuukiri
Olulisemad sündmused ja tegevused
Veebruar 2010

kohtumiseks. Kohtumise teemadeks olid futuuride võimalikkus piimasektoris ning ÜPP vastavus konkurentsireeglitele.

Euroopa Komisjoni hinnangul soodustavad piima futuurid turu läbipaistvust ja vähendavad hinnakõikumisi ning need võiksid toimida koos praeguse turvavõrguga. Eesti ekspertgrupi arvates võivad piima futuurid küll aidata vähendada hinnakõikumisi, kuid seda eelkõige hindu allapoole surudes. Piimatoodete varieeruvus on suur ning see, millist toodet futuuridega turustada, pole veel teada. Eestis avaldab futuuride efektiivsele toimimisele mõju turumaht ja futuuride turul osalejate väike arv.

Veebruaris valmis koolipuuvilja strateegia õppeaastateks 2010–2012. Selle kohaselt jätkub puu- ja köögivilja jagamine 1.–4. klassi õpilastele. Abikõlblikud on samad tooted, mis 2009. aasta sügisel ehk peamiselt Eestis kasvatatavad puu- ja köögiviljad. Puu- ja köögivilja jagamise kordade arv õppenädalas ei ole piiratud, kuid on limiteeritud toetuse määraga õpilase kohta. Toetuse määra avaldab PRIA on kodulehel vähemalt kümme päeva enne uue perioodi algust (õppeaasta on jagatud kahekuulisteks perioodideks). Strateegia dokument on kooskõlastamisel ministeeriumides ja kinnitatakse Vabariigi Valitsuse istungil märtsis. Kava esmane strateegia rakendus alates 2009/2010. õppeaastast. Taotlejate heakskiiduavalduste vastuvõtmist alustati 1. septembril 2009 ning 12. jaanuari 2010. aasta seisuga on koolipuuvilja kava raames heaks kiidetud taotlejaid 193, kavaga liitunud koole 317 ja õpilasi 36 805. Koolipuuvilja kavaga on seega hõlmatud 74% strateegiaga määratud sihtgrupist.

Valmis põllumajandussektori 2009. aasta ülevaade, mis on avalikkusele kättesaadav www.agri.ee

Kaubandus ja põllumajandussaadusi töötlev tööstus

9. veebruaril toimus 168. ühise turukorralduse komitee (vein ja alkohol/humal koosolek, millel osales kaubanduse ja alkoholi turukorralduse büroo ametnik Meeli Lindsaar.

Olulisemad päevakorrapunktid olid veini müük bioetanooliks anonüümsete pakkujate poolt; määruse 555/2008 istanduste ümberkorraldamise ja väljajuurimise kontroll (lihtsustamaks kontrolli lisatakse säte, mis graafiliste vahendite asemel lubab maa-ala identifitseerimiseks kasutada muid mõõtmisi ning kindlaksmääramisi); humala turusituatsioonid (humala kasvuala suurenes 2008. aastal võrreldes 2007. aastaga, toodang suurenes 18%, kuid hinnad langesid 48%); ÜPP meetmete hinnang humala turust (ELs kasvatab humalat 14 liikmesriiki, peamised tootjad on Saksamaa (Hallertau), Tšehhi (Zatec Ustecky), Suurbritannia (Kent) ja Hispaania (Castilla y León). Turu eripäraks on see, et 95% humalast müüakse otselepingutega, mis tagavad turu stabiilsuse.

Põllumajandusministri 19. veebruari 2010. aasta määrusega nr. 14 kehtestati täpsemad nõuded tööstusliku suhkru, tööstusliku isoglükooosi ja tööstusliku inuliinisiirupi kasutustoetuse taotlemiseks ja selle kasutuse üle arvestuse pidamiseks. Suhkrut kasutataval ja ELi poolt kehtestatud nimekirjas loetletud tooteid valmistaval

Põllumajandusministeeriumi kuukiri
Olulisemad sündmused ja tegevused
Veebruar 2010

tööstusettevõtjale võimaldatakse ligipääs odavamale toorainele, kui seda on maailmaturult võimalik osta. Meede parandab tööstuste konkurentsivõimet nii ELi kui kolmandate riikide turgudel ja võimaldab ettevõtjatel tootmist ELs jätkata või laiendada.

18. veebruaril kiitis Vabariigi Valitsus heaks 6. augusti 2002. aasta määruse nr. 249 "Riikliku alkoholiregistri pidamise põhimäärus" muutmise eelnõu. Määrusega viidi riikliku alkoholiregistri pidamise põhimäärus kooskõlla alkoholiseaduses 20. detsembril 2009 jõustunud muudatustega.

19. veebruaril allkirjastas põllumajandusminister 26. märtsi 2008. aasta määruse nr. 26 „Turuarendustoetuse taotlemise ja taotluse menetlemise kord, nende kulude loetelu, mille hüvitamiseks turuarendustoetust antakse, ning toetuse määr“ muutmise määruse. Määruse muudatuste eesmärgiks on täiendada turuarendustoetuse taotlemise korda, täpsustada toetuse taotlemise tingimusi ja tõhustada toetuse menetlemist ja toetuse kasutamist. 2010. aastal ootab PRIA turuarendustoetuse taotlusi alates 8. märtsist kuni 5. aprillini. Määruse muudatusega täpsustatakse nõudeid toetuse taotlejale, toetatavate tegevuste loetelelu ning PRIAle esitatavate dokumentide loetelu. Lisaks on olulise muudatusena lisatud abikõlblike kulude hulka käibemaks, kuid seda juhul, kui taotlejal ei ole võimalik käibemaksu käibemaksuseaduse alusel tagasi taotleda. 2010. aastal on muutunud ka toetuse määr, milleks on nüüd kõigi toetatavate tegevuste puhul 85% abikõlblikest kuludest. Muudatuse eesmärgiks on eelkõige suurendada taotlejate omaosalust ning ärgitada taotlejaid leidma parima hinna ja kvaliteedi suhtega lahendusi toetatavate tegevuste elluviimiseks.

Täpsem info turuarendustoetuse taotlemise tingimuste kohta on kättesaadav PRIA kodulehelt www.pria.ee.

Teadus ja arendus

2010. aastal rahastab Põllumajandusministeerium riikliku programmi „Põllumajanduslikud rakendusuringud ja arendustegevus aastatel 2009-2014“ raames kokku 34 teadusprojekti, sh seitset uut, 2010. aastal alustavat projekti ning 27 jätkuvat teadusprojekti. Põllumajanduslikke rakendusuringuid viiakse läbi viies valdkonnas: põllumajandustootmist toetavate tegevuste valdkonnas, taimekasvatuse ja taimetervise (sh aianduse) valdkonnas, toiduohutuse ja tervise valdkonnas, loomakasvatuse (sh vesiviljeluse) valdkonnas ning maamajandus- ja sotsiaaluuringute valdkonnas.

Õigus

1. veebruaril valmis analüüs Põllumajandusministeeriumi valitsemisalaga seotud kohtuvaidlustest 2009. aastal kohtus riigi esindamise kohta. Analüüsis käsitletakse üksnes neid asju, milles tehti 2009. aastal sisuline kohtulahend ehk kohtuotsus või määrus menetluse lõpetamise kohta ning mis jõustusid 2009. aastal. Selliseid kohtuasju oli

Põllumajandusministeeriumi kuukiri
Olulisemad sündmused ja tegevused
Veebruar 2010

Põllumajandusministeeriumi valitsemisalas kokku 23, neist haldusasju 22 ja tsiviilasju üks. Kohtuvaidlused lahenesid riigi jaoks valdavalt edukalt.

Põllumajandusministeerium osales 2009. aastal ühes tsiviilkohtumenetluses ja viies halduskohtumenetluses.

Põllumajandusministeeriumi valitsemisala 2009. aasta kohtuvaidlustest on 17 haldusasja seotud Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Ameti (PRIA) tegevusega. Kohtuvaidlused on enamasti seotud erinevate põllumajandustoetuste määramisega. Korduvalt vaidlustati pindalatoetuse, keskkonnatoetuse, ebasoodsamate piirkondade toetuse, mahepõllumajandusliku tootmise ning ühtse pindalatoetuse taotluse rahuldamata jätmist, samuti investeeringutoetuse taotluse rahuldamata jätmist.

Toetustega seotud kõigis 17 haldusasjas on riik olnud vastustaja rollis ja nendest vaid seitsmes asjas rahuldab halduskohus kaebaja kaebuse osaliselt või täielikult, tühistades haldusakti osaliselt või täielikult. Kaks asja lahendati Riigikohtu taotlusel Euroopa Kohtu tehtud eelotsuses toodud Euroopa Liidu õiguse tõlgendust arvestades. Seega võib öelda, et vaidlustatud PRIA haldusaktid on valdavalt olnud õiguspärased ning esitatud kaebused on olnud põhjendamata.

Taimetoodangu Inspektsioon 2009. aastal kohtumenetlustes ei osalenud. Veterinaar- ja Toiduamet osales 2009. aastal vastustajana seitsmes haldusasjas, kus 2009. aastal kohtulahendini ei jõutud.

Võrreldes 2008. aastaga oli Põllumajandusministeeriumi valitsemisalaga seotud kohtuvaidlusi, mis jõudsid 2009. aastal sisulise lahendini, ligikaudu poole vähem.